

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 28

На 9 юни 2015 г., вторник, се проведе заседание на Обществения съвет.

Заседанието се проведе при следния

Дневен ред:

1. Решение на Обществения съвет по повод липсата на реакция и действия от страна на ЦИК към предложението ни за извършване на анализ на причините, довели до висок брой недействителни бюлетини на изборите през м. октомври 2014 г.

2. Обсъждане на дейността на Обществения съвет през месеците юли и август 2015 г.

3. Разни.

На заседанието присъстваха: Даниел Стоянов, Антоанета Цонева, Надежда Гологанова, Румяна Дечева и Божидар Василев.

В заседанието взеха участие членовете на ЦИК: Цветозар Томов, Камелия Нейкова, Йорданка Ганчева и Росица Матева.

Заседанието беше открито в 14,24 ч. и ръководено от Даниел Стоянов – председател на Обществения съвет.

* * *

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, благодаря на членовете на Обществения съвет, които са тук. При падащ кворум, съгласно нашия правилник, откривам нашето днешно заседание, което имаше предварителен дневен ред.

Сред нас са членове на ЦИК.

Предварителният дневен ред за днес включва три точки:

1. Решение на Обществения съвет по повод липсата на реакция и действия от страна на ЦИК към предложението ни за извършване на анализ на причините, довели до висок брой недействителни бюлетини на изборите през м. октомври 2014 г.

2. Обсъждане на дейността на Обществения съвет през месеците юли и август 2015 г.

3. Разни.

Ако има други въпроси, ние сме отворени и можем да ги добавим.

РОСИЦА МАТЕВА: Ако не Ви притесняваме, ние ще изслушаме с радост по първа точка колегата Томов, ще кажем защо сме тук и ще ви оставим, за да си продължим нашето заседание.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз нямам нищо против.

По първа точка от дневния ред:

1. Решение на Обществения съвет по повод липсата на реакция и действия от страна на ЦИК към предложението ни за извършване на анализ на причините, довели до висок брой недействителни бюлетини на изборите през м. октомври 2014 г.

Имате думата.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз не бих казал, че основната, а единствената причина за забавянето съм аз в смисъл, че този проект, който трябваше да внесе в работната група, още не е внесен по причини, които в момента няма да обсъждам. Аз обещах на предишното заседание на ЦИК, че в понеделник ще го имат, днес пак говорихме за това. Финализирам го. Той ще бъде разпратен на

членовете на Работната група утре. И след като тя го обсъди, струва ми се, че самата процедура по вземане на съвместно решение от ЦИК и Обществения съвет може да бъде сравнително бърза, ако той бъде възприет. Ако бъде отхвърлен – това е друга тема, която можем да обсъждаме по-нататък.

Искам да кажа, приемете, че цялата отговорност за това забавяне е моя. И ако можете, ако сте съгласни, разбира се Вие сте в пълното си право да вземете каквото искате решение, изчакайте малко с решението в случая. Буквално е въпрос на часове да представя най-последно публично това, което съм написал, и да приключим с тази сага.

В общи линии това е.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз искам, ако е възможно, да уточним процедурата как действаме оттук нататък. Нашата идея, имаме такова чувство за разбиране, членове от Обществения съвет да присъстват на това заседание на Вашата работна група като слушатели, когато се обсъжда Вашата методика. Ние представихме нашата методика, сега чакаме от Вас Вие да приемете ответна методика.

Тъй като искахме това да е съвместно предложение от Работната група и от Обществения съвет, за да спестим време отправяме такова искане към Вас – членове на Обществения съвет, които са заинтересовани от анализа на недействителните бюлетини, да присъстват като слушатели на заседанието на Работната група, която ще обсъжда и приема методиката Ви.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз, естествено, не мога да отговоря на този въпрос по простата причина, че Работната група се състои от шест члена на ЦИК. Мога да кажа лично становище – аз съм ОК с това, но колегите трябва да си кажат мнението. Затова аз съм готов, ако те не възразяват, след като се запознаят с проекта, да бъде изпратен на Обществения съвет да го обсъди. Но идеята беше коригираният след обсъждания в Работната група от шест човека

проект, да бъде предоставен като материал за обсъждане от Обществения съвет и ЦИК.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Добре. Аз го представям като предложение. Ако Вие го одобрите ще се радваме да стане по-бързо. Ако не – в този случай остава, че след като Вие имате окончателен вариант на Вашия проект в Работната група да ни го изпратите.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Да, защото аз представям само работен материал за работната група.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Добре, нека тогава да обърнем нещата – оставяме го на Вашата преценка. Ние изявяваме желание. Ако Вие решите, че не е удобно – ОК, не е удобно. В този случай какво правим оттук нататък? Вие ни предоставяте проекта и идеята е да го внесем съвместно в Централната изборителна комисия – нали така?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Да, по принцип това беше идеята.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Като изтъкваме това, че ако участваме в работната група, просто ще се съкрати времето.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това беше мисълта ми.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Да, но не бива да издевателствам над другите членове, като взема сам решение.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това, разбира се, ще реши групата. Ние просто казваме какъв е нашият аргумент.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Господин Томов, ние само отправяме предложение.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: ОК.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: И така, както го виждаме, молбата ни е, ако нещо се прави крайният срок за извършването на този анализ да е 15 юли.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Според мен това е физически възможно.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, съгласни ли сте с този ред на процедура?

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: То зависи кога ще започне.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Зависи от това дали и кога ЦИК ще вземе решение.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Ако е готова групата можем да говорим за 15 юли като възможна дата.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Първата работа е дали Работната група ще приеме или как ще измени това предложение. Нека изчакаме. Пак Ви казвам – става въпрос за няколко дни.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: 15 юли е препоръчителен срок и той е с оглед на това, че идва отпускарския сезон, летните месеци, а от септември ни чака доста тежка работа, специално нас, с тези местни избори. Всички ни чака. От тази гледна точка да си оставим малко време за отдых. Но това е препоръчителен срок.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Аз имах не толкова отпускарския сезон, защото ние имахме нещо предвид за разяснителната кампания, която да стартира от следващия месец, но като стигнем дотам колегата Матева ще обясни.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Логистично винаги можем да го измислим. Има ли желание – може да се направи.

Мисля, че изчерпахме първа точка.

Да дадем думата на нашите уважаеми гости.

РОСИЦА МАТЕВА: Аз искам да Ви помоля като членове на Обществения съвет за помощ и съдействие по повод разяснителната кампания за предстоящите избори за общински съветници и кметове. Написали сме Ви писмото.

Да поясня – събрала се е Работната група и имаме идея да започнем най-късно от другия месец – от юли, разяснителна кампания. Да бъде доста по-машабна, по-пълна, по-ясна, за да може да разясним на хората правата им, как да гласуват, така че да няма толкова и недействителни бюлетини, да може да бъде отчетен вотът. Очевидно ще се проведе и референдум, той ще бъде и в чужбина. Вчера стана дума, че при референдума ще има и удостоверения на друго място, което ще попречи, ако някой

упражни това право, да гласува евентуално в местните избори. Така че трябва да бъде направена една много добра разяснителна кампания и ние сме амбицирани да я направим.

Молим за Вашите предложения и идеи да ни помогнете в това как да бъде проведена тя. Затова сме дошли тук четима души от Работната група, за да представим нашето желание и решение за работа с молба да ни съдействате. Колкото по-бързо, толкова по-добро.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Какво имате предвид с това удостоверение на друго място?

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Правилата за провеждане на национални избори в голямата си част ще се приложат за националния референдум. От друга страна имаме местни избори.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, разбрах.

РОСИЦА МАТЕВА: Откъм правилата ще бъде доста трудно за преценка. Сигурно някои хора, които разберат, че имат право да си вземат удостоверение за гласуване на друго място по повод референдума, няма да знаят, че това ще им попречи за местните избори. Всички тези неща трябва да бъдат разяснени много ясно.

Затова и идеята е да го направим по-рано, преди да започне същинската разяснителна кампания, която е предвидена в Изборния кодекс.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз съм изтървал – има ли го вече насрочен този референдум? Какво стана?

РОСИЦА МАТЕВА: Няма го, но ние се готвим за него.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Доколкото зная, предложението е внесено в Правната комисия.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не, разгледани са поправките в Закона за референдумите. Иначе се гледа предложението на президента, успоредно с това.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Може ли това писмо да го изпратите на пощата на Обществения съвет, за да мога да го пусна на всички.

РОСИЦА МАТЕВА: Разбира се. То е подписано, сега ще го сканираме. Гласувано е преди десет минути и побързахме да го донесем.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: По повод това писмо сме Ви помолили в най-кратък срок за Вашите предложения. Според Вас какъв е този срок? Разбира се, в никакъв случай не можем да Ви поставяме срок, но колкото по-бързо, толкова по-добре.

Според Вас до края на месеца възможно ли е това?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Седмица.

РОСИЦА МАТЕВА: Чудесно. Защото до края на месеца ни се иска да сме избистрили това, което ще правим, и да започнем да действаме.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз мисля, че за една седмица всеки може да си оформи някакви идеи, да ги групираме и да ги предадем.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Ние ще ги обсъждаме заедно.

РОСИЦА МАТЕВА: В момента, в който имате някаква готовност, може да сигнализирате, ще съберем веднага работната група и ще ги обсъдим.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Може ли толкова да не ги бюрократизираме и формализираме нещата? Когато имаме готовност, когато има някакъв материал от нас, или идеи за обсъждане, веднага да ги пращаме. Не е необходимо постоянно да се събираме, да гласуваме, да вземаме някакви решения.

ЙОРДАНКА ГАНЧЕВА: Аз имам едно предложение, с оглед да избегнем тази бюрокрация и с цел по-голяма активност, да направим едно събиране...

РОСИЦА МАТЕВА: Ако след една седмица имате готовност, да се съберем заедно. Затова казах, че като сте готови, можем да се чуем по телефона, за да се разберем да се съберем да обсъдим тези неща.

ЙОРДАНКА ГАНЧЕВА: Според мен по-оперативно да сме запознати предварително, за да можем да ги обсъждаме на група.

РОСИЦА МАТЕВА: Те ще ни ги изпратят.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Нещо по същество, но има отношение към чисто оперативната работа. Ако има референдум, информационната кампания става ултра сложна. Не само защото има две теми, а и заради друго, защото практиката на предишната ЦИК в ядрения референдум, да го наречем така условно, показва много големи проблеми, защото в Закона за референдумите няма почти нищо за информационна кампания. И се прилага субсидиарно Изборния кодекс, което налага тълкувания и общо взето дискреционни решения от всякакъв вид, някои от които тогава породиха много голямо напрежение.

Ние сме направили един анализ на този референдум, имам го, мога да го изпратя на цялата Комисия да го види. Но това е едно на ръка.

РОСИЦА МАТЕВА: Изпратете ни го.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ще маркирам основния проблем – трябва да се мисли как обществените медии участват в референдума, с какво време, тъй като при комерсиалните знаете, че нещата са много по-сложни. И второ, инициативните комитети как се регистрират. Преди се реши, че се регистрират като партия.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: И партии, и коалиции ще се регистрират.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: И партии и инициативни комитети. И преди беше така, обаче се оказа, че инициативните комитети, партиите и коалициите се регистрираха при условията на избори. Тогава събираха по 7000 подписа. Това беше странно решение. Ако сега се запази, трябва да се знае много от рано, особено гражданските комитети, за които подписите сега ще са 2500, ако изобщо решите да се събират подписи по този ред. Но това изисква, за разлика от партиите и коалициите друг тип мобилизация, защото хората нямат нищо зад гърба си – нито пари, нито структури. А със сигурност това е референдум на

хората. Партиите ще си имат държавна субсидия, която им се дава, а хората трябва да си защитават възгледите, събирайки пари помежду си.

Това е много важно и го казвам, за да не създаде отново напрежение, да помислите как ще става това.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Ние го мислим и в момента.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Защото е решение на ЦИК в крайна сметка. Законът нищо не казва.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Точно тези неща сме обсъждали на работни групи, но в момента изчакваме, няма решение, за да видим дали в закона няма да има нещо.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: От една страна, има медийни пакети за местните избори, които се ползват...

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Медийни пакети няма да има за местните избори.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това съм го пропуснала. Значи всички ще бъдат без медийни пакети. Обаче така или иначе инициативните комитети са в много слаба позиция, спрямо другите участници в референдума. И някак си на това чрез Вашите решения трябва да се потърси баланса. Това го казвам като някакъв предварителен анонс.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Госпожа Дечева.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Моята позиция беше много близка до това, което Тони каза, за избягване на тази неравнопоставеност, която създава напрежение.

За тези, които не ме познават, казвам се Румяна Дечева, занимавам се с избори по-скоро извън България.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Международен наблюдател.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: И не само.

Имах един технически въпрос, за да бъде за Вас удобно, в какъв формат предпочитате да получавате информацията, за да Ви бъде най-лесно.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Писмено.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Не, имах предвид напълно разработена, или по-скоро на идейно ниво?

РОСИЦА МАТЕВА: По-разработена, разбира се, стига да има време.

КАМЕЛИЯ НЕЙКОВА: Все пак трябва да се има предвид, че и план-сметка за произвеждане на изборите и за референдума все още няма.

РОСИЦА МАТЕВА: Откъм разходи скромни, но пък от идеи се надяваме да сме по-богати и да свършим работата.

Това искахме да кажем и Ви благодарим. Очакваме Вашите предложения.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Като предложенията са в двете посоки – референдум и местни избори.

РОСИЦА МАТЕВА: Да.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Има ли друго, колеги?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ще говоря утре с членовете на Работната група и ако никой не възразява, веднага ще го изпратя и ти ще го разпространиш.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Нека пак да го кажем. Идеята беше следната – ти внасяш във Вашата работна група предложението, което трябва да се обсъди и да се излезе с единно становище на Работната група. Това е принципът, Вие така работите.

Нашата идея беше, че понеже съм сигурен, че членовете на Работната група, след като прочетат твоето предложение, ще имат съображения и въпроси и ще стане дискусия по това предложение. За да спестим време, нашата идея беше тези, които имат интерес като аз, Цонева, Стоил и всеки, който иска, да го обсъдим заедно, за да не излагаме два пъти едни и същи мотиви.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз казвам същото. Затова ще ги питам. Ние няма да се съберем утре. Аз утре ще им разпратя текста и ако никой няма възражение, можем да го направим съвместно. Те са напълно в правото си да кажат дали са съгласни или не.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Естествено.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: В този смисъл го казах – ако след като видят предложението нямат нищо против направо да направим общо обсъждане, ще го направим. Това ще зависи от това дали има някакви радикални възражения срещу това, което предлагам. Ако имат, тогава първо ще го обсъди групата, ще го промени и след това ще го обсъдим с Вас. Ако нямат възражения, направо се събираме и решаваме. Аз така го виждам.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ако Вие решите и не ни поканите, какво става отгук нататък? Пращаш едно писмо и казваш: това е нашето предложение за извършване на анализ на недействителните бюлетини, моля за Вашето становище в най-кратки срокове. Така ли?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не, пак съвместно събиране, само че тогава, ако има тежки възражения срещу това, което предлагам, първо групата ще се събере да го обсъди и промени. Мисля, че това може да стане още в петък, ако колегите са съгласни. И ще видоизменим проекта, който съм предложил на групата. Този видоизменен проект ще го обсъдим с Вас.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Но пак по същата процедура – ние трябва да го получим готовия проект на Работната група, да го разпространим между нашите членове, да дадем един срок и да го направим. Така се получава – едно събиране във Вашата работна група, второ събиране, съвместна работна среща между ОС и Вашата работна група, и трето, влизане в ЦИК, където също трябва и ние да участваме.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Но могат да бъдат компресирани във времето. Освен това, ако няма остри възражения срещу това, което предлагам, може да се подмине този етап и аз ще питам колегите за това – още след като прочетат проекта да обсъдим заедно това, което предлагам. Но това мога да кажа утре, когато им го изпратя. Или по-скоро в четвъртък.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ние сме ОК.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Оставям Ви да работите. Благодаря за разбирането.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Преминаваме към **втора точка** от дневния ред:

2. Обсъждане на дейността на Обществения съвет през месеците юли и август 2015 г.

Преди да дойда на днешното заседание аз си признавам, че бях изпаднал в пролетно-лятното настроение и идеята ми беше да имаме последно заседание.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Какви настроения имаш ти, колега? Целият м. юли е пред нас.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Идеята ми беше с оглед тежките избори, които ни чакат, следващото ни заседание да е през м. септември, което си имаме редовно, а ако възникне нещо ад хок, по имейл листата си пишем и се събираме.

Ако се раздвижат нещата с този анализ така или иначе пак ще трябва да имаме някакво формално събиране, на което да присъстват поне 5-6 члена, че да имаме някакъв кворум.

Предложението ми е следното – до края на юни стоим на стендбай, на активна позиция, като идеята е да си свършим работата.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Като основната ни цел е този проект с тези бюлетини да можем да го направим, защото това ще е нашият голям проект, нещо ще сме свършили ние, заедно с ЦИК, от което има полза.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Нашата методика, което ние им предлагаме, е да са съвместни работни групи между членове на Обществения съвет и на ЦИК. И така, както го виждах, не знам какво ще предложи той, но ние можем да се разбием на 10 до 12 групи и това нещо да се направи, но във всяка една трябва да има равен брой членове на ЦИК и на Обществения съвет. Ние имаме заявки – около 12 човека, може и повече. Не съм чел по списъка.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Какво имаш предвид? Като организации ли?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Представители на организации – членки на Обществения съвет, които да участват в работните групи, които ще извършат проверката на терен.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: От наша страна могат и повече от четири души да се включат.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Бяха написани, но не мога да си спомня.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ние можем поне шест човека да дадем.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: И ние имаме шест човека, които са работили в различни страни и са се занимавали с избори.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Имайте го това предвид, за да може с оглед на броя на работните групи, ние да ги напълним с представители на организации – членки на Обществения съвет.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Като в зависимост от типа дейност това, което ние имаме като ресурс, като организация, можем да привлечем доброволци от различни страни.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не, не ни трябва други страни. За това ще говорим в „Разни“. Имам една друга идея, която искам да обсъдим там.

Молбата ми е и това ще го напиша по имейл листата на всички, щем – не щем ще работим поне до 15 юли. Аз на 20 юли заминавам. През м. август обаче е отпускарски сезон.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Няма да е много отпускарски, защото някакви ресурси трябва да се мобилизират.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Казвам отпускарски сезон за Обществения съвет. Единствено, ако не стане нещо спешно, за което трябва да се съберем, ще Ви звъня по телефоните.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз от днес съм в България. Ако има нещо, което трябва да се прави, аз мога да го поема за следващите 4-5 седмици.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Кога ще заминаваш пак?

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз имам самолетен билет за след три дни, но няма да го използвам.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Добре, разбираме ли се, че работим и юли, през м. август имаме официална почивка, освен ако няма някаква спешна необходимост? ОК.

Кой има желание да участва в дискусиите и срещите с ЦИК по повод анализа на недействителните бюлетини?

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Огромно желание.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ще информирам всички по имейл листата.

Още нещо по тази тема?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ще стане ясно, като имаме резултата от техните консултации. Тогава ще си разпределим някакви задачи.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мога ли да направя едно предложение? Тук имаме представители на солиден брой организации. Имам една идея.

Понеже цял живот работя на проектен подход и за първи път ми се случва да бъде едновременно хем на референдум, хем на местни избори.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Едва ли ще го има?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ще има референдум.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Остави дали ще го има или няма да го има.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Изобщо не подлагай това на съмнение, въпросът е дали ще успее или не.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Идеята ми е следната: можем ли да се обединим като организации – отправям го към всички присъстващи – и да извършим едно общо наблюдение на тези две събития с общи наблюдатели, някакъв общ брой наблюдатели? Всяка една организация може да си иска колкото си иска отделно, ако ще 10 хиляди, всеки го прави. Но, примерно, да направим

една обща база от N брой наблюдатели и да кандидатстваме за един проект за насочено наблюдение?

Идеята е да си го направим професионално, ние да си обучим наблюдателите, да си ги ситуираме в критичните точки и после да изготвим един съвместен общ анализ с препоръки към ЦИК.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ще има ли време за това?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не знам. Това ми е идеята. Ако всеки тръгне сам като неправителствена организация, няма да стане.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Въпросът е дали ще има време за това.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Трудно ще бъде.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ако не опиташ, ако стоим само и си говорим – нищо няма да стане. Донори няма.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Миналата година на изборите в Румъния, бяхме там за техните избори, те решиха да се обединят, имат 7-8 организации, предимно са политически, но в три часа след обяд решиха да се съберат, след като година преди това тръгнаха да се обединяват и по много сходни на нашите причини, и най-вече проблеми с финансиране, не се бяха обединили. В три часа след обяд се обединиха и покачиха активността изведнъж. Видях се по улиците и на Букурещ, и на другите градове, как към четири-пет часа изведнъж се появиха едни хора.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: За президентските избори ли говориш?

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да. В момента, в който гражданските организации намират начин да общуват и помежду си, и като се появят заедно, те направиха една много силна кампания и във Фейсбук, в последния момент, след като дълго време не се получи това обединение и съвместна дейност...

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Руми, веднага да те прекъсна, защото мен лично не ме интересуват местните избори.

Мен ме интересува, ако ще има референдум, защото тези въпроси, които се повдигат, са от изключителна важност.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Но мен ме интересуват и местните. Мен ме интересува в момента, в който тръгна да гласувам, тук го няма Стоил Стоилов, да приличаме повече на себе си, а на това, което ние говорим като българи и това, което ние очакваме да ни се случи.

В местните избори ще имаме такива картинки, за които...

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Веднага те прекъсвам. Ти не можеш да тръгнеш да агитираш като неправителствена организация, която наблюдава изборите, или към Обществен съвет към ЦИК, не можеш да тръгнеш да подкрепяш този или онзи.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Повишаване на активността.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ти за активността ли? Не съм те разбрал.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз говоря за активност, аз говоря за връзване на разяснителната кампания с мотивация. И тъй като това би могло да бъде нещо, в което ние можем да допринесем...

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това е идея.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Тук бюджет може да се иска от бюджета на ЦИК.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Значи идеята е провеждане на кампания за повишаване на гражданската активност, в която ние можем да участваме по Закона за обществените поръчки като Обществен съвет или като организации консорциум. Ако се съберем можем да кандидатстваме и да вземем пари.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: От кого? От ЦИК?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Нали искат да участваме в разяснителната кампания.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Или можем да подходим отзад напред – ако ние направим някакъв предварителен разчет какво би означавало това организации, заедно, в коалиция за активност,

както ще я наречем, какви са нуждите, да се види за какъв бюджет става дума. Да кажем: ето ги нашите нужди, вкарайте ги във Вашия проект на бюджет, който Министерският съвет да одобри. И това са реални пари, които могат да се вземат в рамките на милионите, които така или иначе държавата пилее за какво ли не.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз мога да го извадя като няколко точки.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Защото наистина гражданското активизиране ще е важно.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Това е важно за зачитането на резултата, защото от другата страна, ако нещата останат на това дередже, което е в момента – законът да се запази и да се казва, че трябва да гласуват толкова хора, колкото на предишните парламентарни избори. Аз не съм наблюдавала референдум в друга държава, само в България съм гледала, но в книгите пише, че при такъв висок праг се появява много бързо кампания срещу участието, която е много евтина.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Която е безплатна и работи на негативната нагласа.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, че няма смисъл участието. И това проваля усилията на всички останали, които пък искат да се вземе решение. По тази причина в книгите пише, че е хубаво да има точен праг, който да е 30-40%, не повече, именно, за да не работи негативната кампания за неучастието.

Обаче в момента само да Ви информирам, че на първо четене в зала отпаднаха предложенията на АБВ и на Реформаторите. Има няколко законопроекта – на ГЕРБ, на РБ, на АБВ и на „Атака“.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Кое влиза в залата.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Те минаха през Правната комисия. В Правна комисия на първо четене беше отхвърлен тотално законопроектът на „Атака“, защото той е с 50 хил. подписа да се

прави референдум. Това беше отхвърлено. Но другите законопроекти – на ГЕРБ, РБ и на АБВ бяха приети на първо четене в Правната комисия. Като всеки от законопроектите третираше различни неща и се смяташе, че като се приемат заедно, ще се подобри като цяло. ГЕРБ предложиха основно в законопроекта да гласуват българите в чужбина, а не само на територията на страната и т.н., регистрацията на инициативни комитети, партии и коалиции, което общо взето не е нещо различно. Реформаторският блок вкара праг 50%, а АБВ – 40%.

Тези неща бяха приети в Комисията. И на първо четене в залата стана голям фал, защото се прие Законопроекта на ГЕРБ, прие се на АБВ, прие се на РБ и в един момент ДПС излязоха и казаха: искаме прегласуване на законопроектите на РБ и на АБВ. И отпаднаха.

В момента единствената законодателна инициатива, която е за промяна в Закона, е свързана с гласуването на българите в чужбина.

Сега вървят някакви консултации между Президентството, партиите и не знам какво, някой да вкара към този Законопроект на ГЕРБ, защото като ти е отхвърлено на първо четене, ти не вървиш на второ със своите текстове, имаш само един законопроект, някой да вкара...

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Между първо и второ четене предложение с допълнение и изменение някъде.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Към Законопроекта на ГЕРБ. В медиите се дават някакви сигнали, че са склонни да преосмислят позицията.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: На какъв праг?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Нещо между 40 и 50. Не зная. Аз нямам информация.

Това е в момента голямата битка, която тече, дали ще останат старите условия, или ще има някакъв праг, определен в проценти спрямо избирателния списък, което всъщност ще

предопредели изхода от референдума – дали той ще има задължителен характер, или ще има консултативен, над 20% и пак ще решава парламентът и т.н.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Тоест, дали референдумът ще бъде легитимен или не.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Той винаги е легитимен, но зависи от подкрепата. Ако не постигнеш броя участници, като на парламентарните изходи няма задължителен характер. Ако минеш 20% парламентът разглежда пак твоите идеи и решава какво да прави, но няма задължителен характер. Тук идеята е дали това решение на хората вече ще има задължителен характер. И сега партиите калкулират разходи-ползи, как ще е, какво ще е. Но като цяло силите са разпределени така – ДПС и БСП играят срещу...

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Защо?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не зная. Просто казвам какви са им политическите позиции.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Не искат да има задължително гласуване.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не, те играят в момента срещу прага. Не играят срещу конкретните въпроси.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: И срещу самия референдум. Те не са ОК. Включително и АБВ не искат референдум с местните избори.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз също не искам.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Така че има много голямо разногласие и трудности.

В същото време, извинявам се, че пропуснах, Законопроектът на ГЕРБ включва и това, че като се провеждат избори и има референдум, трябва да са две в едно, дали ще се приема това като принцип.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: А за задължителното гласуване нещо остана ли?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Трите въпроса са тези, които ги знаеш. Те си остават с лека модификация.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Да видим какво ще излезе.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Тоест референдумът ще бъде по всичките три въпроса.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да.

Между другото, четох тълкуването на различни юристи, макар че има много спорни неща, че парламентът няма право да модифицира въпросите в хипотезата, в която президентът ги вкарва. Така че те по всяка вероятност ще си останат такива, каквито той ги е формулирал. Сега са малко по-добре формулирани. Но като цяло нагласата е, че политическите партии ще обясняват, че са за смесена изборителна система, подкрепяйки въпроса за мажоритарни кандидати, определен брой кандидати, избрани като мажоритарен вот, което е генерална промяна на българската изборителна система и се говори, че има готов законопроект всичко да е фифти-фифти. Тоест, нещо като немската система, което ще е голямо нищо. Те ще излизат и ще обясняват, че сменят изборителната система и призовават хората да гласуват, ще представят своята визия да разделят парламента по този начин на две. Ние сме имали такова Велико Народно събрание при 400 депутати. Това е едното.

Задължителното гласуване много силно се подкрепя от ГЕРБ, от Патриотичния фронт. Неясни позиции докрай имат РБ. АБВ го подкрепя.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Но при задължителното гласуване някой говори ли нещо за изборителните списъци?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Този дебат не е започнат по същество. Само казвам формално как изглеждат въпросите.

И третият въпрос е електронно гласуване от дистанция.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Електронно гласуване от дистанция се разбира гласуване по интернет.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: В превод.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: И това е записано така.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мога ли да Ви прекъсна, за да обобща и систематизирам.

Дотук това, което решихме, че има смисъл, по повод поканата да дадем предложения за информационната кампания, че е важно участието на гражданските организации за активизиране за повишаване активността в гласуването на референдума.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: За участие във всички избори.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: И което на нас ни дава основание, предвиждайки дейностите, които можем да им предложим, да им заложим един бюджет и да кажем, че Общественият съвет може да реализира кампания за повишаване на гражданското участие в референдума.

Правилно ли систематизирам?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, правилно систематизираш, обаче искам да си дадем сметка, че кажем ли това, ще трябва и да го направим. С това участие от четири души...

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мога ли да продължа, тъй като това е втората тема.

И отгук казвам: ако ние правим това, ако някой от нас направи такива предложения, молбата ми е да са реалистични, за да го направим. И ако им кажем: на нас ни трябва бюджет 50 хил. лв., то правим неща за 50 хил. лв. Ако кажем, че ни трябвават 5 милиона, правим неща за пет милиона. Тоест, реалистично.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Понеже не съм юрист, нека да се консултираме с някой, защото ние сме създадени по Закона като Обществен съвет. Дали това няма да наруши предмета на нашата дейност.

Ако така не можем, то ние можем да направим едно сдружение, извън Обществения съвет.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Точно това имах предвид да кажа.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Консорциум.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ние, като Обществен съвет нямаме юридическата самостоятелност и ако те отворят по ЗОП поръчка, ние няма да кандидатстваме като Обществен съвет, тогава кандидатстваме като организации, които могат да си направят консорциум и да кандидатстват. И затова ми беше молбата, че когато някой пише, той застава с капацитета си. Защото в този консорциум, когато кандидатстваш, дейностите се разпределят между организациите.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Като членове на Обществения съвет тези организации могат ли да кандидатстват в този консорциум?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Нямаш конфликт на интереси, нямаш никакво противоречие. Ти си консултативен орган.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Като се обяви тази поръчка, освен този консорциум може да се явят още десет. Ти се биеш на конкурентен принцип. Плюс това в този консорциум може да не участват всички организации от Обществения съвет, защото някоя може да не иска. Могат да участват някои, които не са в Обществения съвет, но да имат капацитет. Целият въпрос е да се сложи бюджет, с който да може да се прави гражданска кампания през бюджета на ЦИК и да бъде обявена поръчка. И това е абсолютно легитимно. Никой не дава предимство на нас.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Да го пуснат на обществена поръчка и който спечели.

Въпросът е, че идеята е да имаме кампания за активизиране на гражданското участие. Ние считаме, че трябва да има такава кампания и им предлагаме. Оттук нататък дали Общественият съвет, дали организации – членки на Обществения съвет, при евентуално отваряне на такива обществени поръчки ще

кандидатстват или ще им бъде възложено, е предмет на друг разговор.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Но списъка от дейности е нужно да им го дадем.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз ще извадя поименен списък, ще направя един по-изчерпателен списък, който би могъл да включва и части и аспекти на други точки, за да може след обсъждане да се приеме.

Ако ние заложим конкретно на референдума, за който още не е решено, изпадаме в ситуация да търсим средства за нещо, което не е решено и няма предварително финансиране. Затова одева, когато обобщаваше, аз предложих да не пишем конкретно „референдум“, а да бъде „разяснителна кампания за активизиране на гражданското участие“.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Повишаване на активността.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Повишаване на избирателната активност.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Да, без да споменаваме референдум.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Понеже вървим за референдума и е от обществена важност, важно е и това.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Много по-силен е аргументът за референдума, защото е по-неутрално.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Много по-силен е аргументът, но мисълта ми е, че аз бих казала „в изборите“.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: В момента има съвпадение на двата.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Тези спорове за законодателството са едно, законопроектите си вървят. Референдумът ще бъде гласуван, защото има достатъчно мнозинство.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Пиши го „избирателна активност“, а винаги може да се добави вида на конкретния избор.

Имам да ви кажа нещо за Ваша информация. Откъде ми дойде тази идея за общо наблюдение на изборите? Тя не е лично моя. На предишното заседание миналия месец аз останах да си говоря с членовете на ЦИК и Таня Цанева подхвърли: вие не може ли като Обществен съвет да направите наблюдение с 1000 души в секциите, да контролирате секционните изборителни комисии и ние да получаваме от вас достоверна информация за това какво става, защото ние като членове на ЦИК нямаме никаква възможност да въздействаме върху СИК и не знаем какво става там. При което аз й казах: „Танче, това хубаво, ама за това пари трябва.“ А за такова нещо – 1000 човека, веднага го сметнах като бюджет – трябва между 150 хил. и 180 хил. На прима виста го сметнах за 1000 човека. Това няма кой да ти го даде.

Колеги, принципно разсъждавам. Явно този Обществен съвет, дали аз, дали някой друг после ще е, ще трябва да го бутаме. Никой не направи предложение да го премахне.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Няма да го премахнат, защото нищо не правим.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Сега имаме възможността да направим нещо. Максимумът е да регистрираш 150 наблюдатели. Максимумът, който е максимален.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Защото нямаме проектни дейности, свързани с наблюдатели.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ние имаме максимум 60 наблюдатели, от които регистрираме много по-малко. Но 60 човека изваждаме на терен.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Тоест, подхвърляме тази тема като идея за възможно бъдещо обединение, защото неправителственият сектор винаги, когато се яви един консорциум, или няколко организации за едно и също нещо, е посилен отколкото една самостоятелно да отиде и да каже: дайте ми пари за 60 наблюдателя.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Това е, за което одева споменах, че можем да мобилизираме и чужденци. Имаме колеги в Румъния, които работят по избори в целия свят от 25 години. Те работят с няколко хиляди човека в Румъния. Те не могат да докарат хора в София, но могат там, където се преминава през Дунава – Свищов, Русе, Видин, да прехвърлят с един автобус много рано сутринта, да работят по определена методика...

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Да, но нали знаеш международните наблюдатели как можем да ги поканим?

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Те не са международни, те са регистрирани в нашата организация.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз чух чужди граждани.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Няма проблеми, регистрират се пред ЦИК.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Аз винаги между нашите наблюдатели имам чужди граждани.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Значи нещо бъркам.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Чужда организация, различна от НПО, ако се регистрира пред ЦИК.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Обърках режима.

Това Ви го подхвърлям. Идеята е, че евентуално това, което обсъждат като предложение в Закона за изменение на юридическите лица с нестопанска цел – създаването на някакъв фонд, който все някога може да се случи. Това го разсъждавам като възможност евентуално оттам да кажеш – защита правата на човека, повишаване на гражданската активност, който иска да кандидатства.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: В перспектива, ако говорим, това ще бъде в някакъв по-нататъшен момент. В момента, ако ние наистина стигнем дотам да направим консорциум, тогава имаме големи възможности. Много големи за всяка една от нашите организации. Нито една от нашите български организации не може да издържи на онези големи изисквания, в които участват

европейски или други консорциуми. Но ако ние се обединим, отиваме на по-различно ниво.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз съм съгласен, обаче трябва да имаш конкретен повод, по който да се обединим.

РУМЯНА ДЕЧЕВА: Ето страхотен повод – местни избори и референдум.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Хубаво, но въпросът е, че няма пари за това. Никой не дава пари за наблюдение в тази държава, защото наблюдението не е част от демократичния процес.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Като стана дума за електронното гласуване, на местните избори ще е възможно ли?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не се знае как ще бъде решен. Може на степени да се реши – първо да гласуват българите в чужбина електронно, после да се гласува на парламентарни електронно, а на местни да не се гласува електронно. Зависи.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Въпросът е толкова общ, че не може да се даде отговор.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Сега е важно принципът дали се приема. Как ще бъде имплементирано вече е отделен въпрос.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Защото, ако се приеме за местните избори, това означава, че гражданинът може да гласува където и да се намира, даже в чужбина.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не, трябва все пак да има регистрация по настоящ и постоянен адрес.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз имам регистрация, но в момента ми се налага на местните избори да съм в Германия, примерно...

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Кое то повишава активността в крайна сметка.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Естествено.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Между другото май е спорно дали на местни избори дали да има такова гласуване.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Но повишава активността, което е важно.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз мисля, че приключихме по дневния ред.

Закривам заседанието.

(Закрито в 16,20 часа)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Даниел Стоянов

Стенограф:

Н. Иванова